



ROVVILTNEEMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal, Trøndelag

Møteprotokoll

Utvalg: Rovviltneemnda i region 6 Midt-Norge

Møtested: Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK)

Dato: 26. august 2025 fra kl. 09:00 – 11:30

Total møtetid inkludert forberedelse: 5 timer

Befaring fra kl 12.00 – 16:30.

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Bente Estil	Leder	Trøndelag fylkeskommune
Mattias Jåma	Nestleder	Sametinget
Tomas Iver Hallem	Medlem	Trøndelag fylkeskommune
Geir Stenseth	Medlem	Møre- og Romsdal fylkeskommune

Følgende faste medlemmer møtte ikke:

Elise Holtan Pavall	Medlem	Sametinget
Ingvill Dalseg	Medlem	Trøndelag fylkeskommune

Vararepresentanter ble innkalt, men hadde ikke anledning.

Saksliste

29/25 Godkjenning av innkallelse og saksliste

30/25 Referat- og orienteringssaker

1. Post til nemnda
2. Søknader om skadefellingstillatelse
3. Møtedeltagelse

31/25 Klage på vedtak i sak 26/25 – utvidelse av kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 7. juli 2025

32/25 Klage på vedtak i sak 28/25 – utvidelse av kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 29. juli 2025

33/25 Kvote for lisensfelling av ulv 2025 – 2026

34/25 Omfordeling av kvote lisensfelling jerv etter avgjørelse fra KLD datert 19. august 2025.

35/25 Eventuelt

Etter vedtaksmøte fikk nemnda følgende orienteringer:

1. Prosjekt «Tapsundersøkelse for lam» i Sørfjella Saubeitelag
 - a. NIBIO – Norsk institutt for bioøkonomi
 - b. Sørfjella Saubeitelag
2. Nord-Trøndelag Sau og Geit/Verdal Sau og Geit
 - a. Beitesesongen 2025
3. Verdal kommune
 - a. Gjennomføring av skadefellingsforsøk på bjørn
 - b. Når lykkes man og når lykkes man ikke?

Befaring i beiteområdene der NIBIO/Sørfjella Saubeitelag sitt prosjekt pågår fra kl 12.00 - 16:30.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	29/2025	26.08.2025

29/25 Godkjenning av innkallelse og saksliste

Bakgrunn

Møtedato ble avklart i roviltnemndsmøte den 4. desember 2024, og møteinnkallelse i Outlook ble sendt ut samme dag. I utgangspunktet skulle det være et to-dagers møte, men etter avtale med nemndsleder ble det ett en-dagers møte med befaring på Innherred. Etter forslag fra sekretariatet legges møte til Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK), med befaring i beiteområdene til Sørfjella Saubeitlag.

Saksliste med orienteringssaker og befaring ble godkjent av nemndsleder i e-post datert 6. august 2025. Møteinnkalling med saksfremlegg ble utsendt på e-post av sekretariatet den 20. august 2025.

Sekretariatets tilrådning

Roviltnemnda godkjenner innkalling og saksliste.

Behandling i møte

Sekretariatet ettersendte klage fra NOAH datert 19. august på roviltnemndas vedtak om supplerende kvote på en bjørn den 29. juli 2025. Behandler denne sammen med de øvrige klagene i sak 32/25.

Roviltnemndas vedtak

Roviltnemnda godkjenner innkalling og saksliste.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	30/2025	26.08.2025

30/25 Referat- og orienteringssaker

1. Post til nemnda
2. Søknader om skadefellingstillatelse
3. Møtedeltagelse

Dokumenter i saken:

- Oversikt over post til nemnda (vedlegg 1)
- Oversikt over søknader om skadefellingstillatelser (vedlegg 2)

1. Post til nemnda

Sekretariatet tar en kort gjennomgang av postlista for roviltnemnda.

2. Søknader om skadefellingstillatelse

Sekretariatet tar en gjennomgang av søknader om skadefellingstillatelser siden forrige møte.

3. Møtedeltagelse

Roviltnemnda informerer om eventuell deltagelse på aktuelle møter.

Sekretariatets tilrådning

Roviltnemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering.

Behandling i møte

- Sekretariatet informerte kort om de siste søknadene om skadefelling som er innkommet etter at møtedokumentene ble utsendt.
- En bjørn er felt i Selbu på skadefelling i dag den 26. august 2025.
- Leder orienterer om flere henvendelser angående bjørn igjennom sommeren.
- Møter med ekspertutvalget og KLD i Alta 9. og 10. september 2025 – Mattias Jåma deltar fysisk på begge møter, og Geir Stenseth og Bente Estil deltar digitalt på møte den 10. september.

Roviltnemndas vedtak (enstemmig)

Roviltnemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	31/2025	26.08.2025

31/25 Klage på vedtak i sak 26/25 – utvidelse av kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 7. juli 2025

Dokumenter til saken

- [Vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn region 6 Midt Norge 2025/2026 sak 17/25](#)
- Vedtak i sak 26/25: [Vedtak om ytterligere utvidet kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6 i 2025 - 2026.pdf](#)
- Klage fra NOAH på vedtak i sak 26-25 - ytterligere utvidet kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 6 (vedlegg 3).
- Avgjørelse av klager på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 6 2025-2026 – Klima- og miljødepartementet 050825 (vedlegg 4).
- Svar fra KLD på henvendelse fra Foreningen Våre Rovdyr om skadefelling av bjørn i region 6 (L)(245134) (vedlegg 8)

Bakgrunn

Rovviltnemnda har mottatt følgende klager på vedtak i sak 26/25 om ytterligere utvidelse av kvote for betinget skadefelling av bjørn fattet under møte den 7. juli 2025:

- Klage fra NOAH datert 28. juli 2025.

Klima- og miljødepartementet kom med endelig avgjørelse av klager på rovviltnemndas vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6 i brev datert 5. august 2025. I etterkant har de også besvart en henvendelse fra Foreningen våre rovdyr hvor de presiserer rundt betydning av terskel i brev av 8. august 2025. Dette brevet er ikke sendt til rovviltnemnda, men sekretariatet anser at det brevets innhold er relevant for nemnda, og er derfor vedlagt saken.

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Klageren må ha en viss tilknytning til saken for å ha klagerett, det vil si å ha interesser av en slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta ideelle interesser de har som formål å verne om.

Sekretariatet anser at klageren har rettslig klageinteresse i saken og at klagen er mottatt innen klagefristen jf. forvaltningslovens § 29.

Rovviltnemnda region 6 fattet følgende vedtak i sak 26/25 under e-postmøte den 7. juli 2025:

1. *Rovviltnemnda viser til de nasjonale målsettingene om tre årlige ynglinger av brunbjørn i region 6. Nemnda viser til at bestanden av brunbjørn nasjonalt er 11,4 ynglinger i 2024, og at rovviltnemnda derfor har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i 2025 for region 6, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 4 og 7.*
2. *For å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein forårsaket av brunbjørn anser rovviltnemnda at det er behov for en kvote for betinget skadefelling i region 6. Nemnda har fått*

forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om brunbjørnens bestandsstatus og -utvikling i Midt-Norge.

Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte kvoten for skadefelling på tre dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller for stor samlet belastning. Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

- 3. Det fastsettes en kvote på tre (3) brunbjørner for betinget skadefelling.*
- 4. Rovviltnemnda setter som vilkår at bjørnebinne(r) med unge(r) og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt*
- 5. For binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområdet vil terskelen for skadefellingstillatelse være midlere, ikke høy.*
- 6. Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.*

Når kvote etter forskriften § 8 er vedtatt, belastes irregulær avgang av rovvilt i regionen denne kvoten, jf. § 7 siste ledd.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Klagen

Hovedpunktene i klagen gjengis nedenfor, for klagen i sin helhet vises det til vedlegg.

NOAH – For Dyrers Rettigheter

- Viser til bestandsstatus og rødlistekategori for bjørn.
- Felling av binne i Snåsa i 2025 gir dårlige forutsetninger for å nå bestandsmålet.
- Forvaltning av bjørn i region 6 er uansvarlig.
- Begrepet «midlere terskel» er vagt og udefinert.
- Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt.
- Vedtaket legger opp til at næringsinteresser prioriteres over bevaringsinteresser.
- Vedtaket burde presisert hvordan bestandsmålet skal oppnås og innenfor hvilken tidsramme.
- Siden det foreligger en risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, bør føre-var-prinsippet komme til anvendelse i denne saken.
- Mener at skadeomfanget dokumentert i vedtaket er for lavt til å tillate utvidelse av kvoten.
- Vedtaket unnlater å gjennomføre en konkret vurdering av skaderisikoen og å vise – utover generelle uttalelser – hva som er omfanget, alvorlighetsgraden eller sannsynligheten av eventuelle tap.

- Kritisk til at det gis tillatelse til skadefelling i samme områder hver beitesesong. Dette beviser at skadefelling ikke er egnet til å stanse skadesituasjonen.
- Andre tilfredsstillende løsninger er ikke forsøkt.
- Ber om utsatt iverksettelse av vedtak inntil klage er behandlet.

Sekretariatets vurdering av klagers anførsler

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltnemnda) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har kommet frem opplysninger som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet. Hovedmomentene som anføres i klagen anses som vurdert og redegjort for i saksframlegget til sak 26/25. Etter sekretariatets oppfatning har nemnda fått forelagt det nødvendige kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere om den vedtatte kvoten for betinget skadefelling truer bestandens overlevelse på sikt, og om de rettslige vilkårene for å fastsette kvote er oppfylt.

Klageren har etter sekretariatets vurdering ikke kommet med ny informasjon knyttet til bestandssituasjonen eller hjemmelsgrunnlaget som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet.

Utsatt iverksettelse av vedtak

NOAH fikk tilbakemelding om at rovviltnemnda ikke ville gi utsatt iverksettelse av vedtak i brev av 30. juli 2025. NOAH klager på et vedtak som ble erstattet av et nytt vedtak den 29. juli 2025, og som dermed ikke lenger er gjeldende. Rovviltnemnda har derfor ikke realitetsbehandlet begjæringen om utsatt iverksettelse.

Ytterligere saksinformasjon

Den 29. juli 2025 fattet rovviltnemnda i sak 28/25 fattet følgende vedtak:

- Gjenværende kvote for betinget skadefelling av brunbjørn økes med en (1) bjørn.
 - Gjeldende kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 6 Midt-Norge vil etter vedtaket være på to (2) brunbjørner

Dette vedtaket erstattet rovviltnemndas vedtak i sak 26/25 datert 7. juli 2025.

Klima- og miljødepartementet (KLD) har i sin klageavgjørelse (vedlegg 4) datert 5. august 2025 på rovviltnemndas vedtak datert 14. mai 2025 om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 6 endret vilkår nr. 5 fra «midlere» til «høyere enn lav». I KLD sitt brev «svar på henvendelse fra Foreningen våre rovdyr om skadefelling av bjørn i region 6 datert 8. august 2025 har KLD ytterligere presisert rundt terskel. Vilkår nr. 5 har dermed denne ordlyden:

- 5. For binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområdet vil terskelen for skadefellingstillatelse være høyere enn lav.*

Samme vilkår (vilkår 5) er vedtatt av rovviltnemnda i sak 26/25, at *terskelen for skadefellings-tillatelse være midlere, ikke høy*. KLDs klageavgjørelse vil være førende for Statsforvalterens vurdering av søknader om skadefelling av bjørn der det er kjent forekomst av binne(r). Med bakgrunn i KLDs klageavgjørelse anbefaler derfor sekretariatet at rovviltnemnda endrer vilkår nr. 5 i tråd med klageavgjørelsen.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven. § 8, jf. også forvaltningsloven § 17.

Med bakgrunn i KLDs klageavgjørelse anbefaler sekretariatet at rowiltnemnda endrer vilkår nr. 5 i tråd med klageavgjørelsen. Endring av vilkår nr. 5 i tråd med KLDs klageavgjørelse ansees ikke som å ta klagen til følge.

Sekretariatet kan for øvrig ikke se at det i klagen er kommet fram nye momenter som tilsier at nemnda bør omgjøre sitt vedtak i sak 26/25.

Sekretariatets tilrådning

- *Roviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen og at klageren har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.*
- *Roviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om utvidet kvote for skadefelling av bjørn i region 6.*
- *Roviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet.*
- *Med unntak av endring av vilkår nr. 5 opprettholder rowiltnemnda sitt vedtak i sak 26/25, og klagen oversendes Klima og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.*
- *Klagen tas etter dette ikke til følge.*

Behandling i møte

- Bente Estil: Utfordrende å forstå forskjellen på: «midlere, ikke høy» og «høyere enn lav» når det gjelder terskel for skadefelling av binner uten unge(r).

Roviltnemndas vedtak (enstemmig)

- Roviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen og at klageren har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.
- Roviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om utvidet kvote for skadefelling av bjørn i region 6.
- Roviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet.
- Med unntak av endring av vilkår nr. 5 opprettholder rowiltnemnda sitt vedtak i sak 26/25, og klagen oversendes Klima og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.
- Klagen tas etter dette ikke til følge.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	32/2025	26.08.2025

32/25 Klage på vedtak i sak 28/25 – utvidelse av kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 29. juli 2025

Dokumenter til saken

- [Vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn region 6 Midt Norge 2025/2026 sak 17/25](#)
- Vedtak i sak 28/25: [Vedtak om utvidet kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6 i 2025 - 2026 - 290725.pdf](#)
- Klage på vedtak 28-25 utvidet skadefellingskvote 1 bjørn - Aktivt rovdryvern 290725 (vedlegg 5)
- Klage på vedtak 28-25 om ytterligere utvidelse av kvoten for skadefelling i region 6 2025 - FVR 310725 (vedlegg 6)
- Avgjørelse av klager på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 6 2025-2026 – Klima- og miljødepartementet 050825 (vedlegg 4)
- Svar fra KLD på henvendelse fra Foreningen Våre Rovdyr om skadefelling av bjørn i region 6 (L)(245134) (vedlegg 8)

Bakgrunn

Rovviltnemnda har mottatt følgende klager på vedtak i sak 28/25 om ytterligere utvidelse av kvote for betinget skadefelling av bjørn fattet under møte den 29. juli 2025:

- Klage fra Aktivt rovdryvern datert 29. juli 2025.
- Klage fra Foreningen Våre Rovdyr datert 31. juli 2025

Klima- og miljødepartementet kom med endelig avgjørelse av klager på rovviltnemndas vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6 i brev datert 5. august 2025. I etterkant har de også besvart en henvendelse fra Foreningen våre rovdryr hvor de presiserer rundt betydning av terskel i brev av 8. august 2025. Dette brevet er ikke sendt til rovviltnemnda, men sekretariatet anser at det brevets innhold er relevant for nemnda, og er derfor vedlagt saken.

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Klageren må ha en viss tilknytning til saken for å ha klagerett, det vil si å ha interesser av en slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta ideelle interesser de har som formål å verne om.

Sekretariatet anser at klagerne har rettslig klageinteresse i saken og at klagene er mottatt innen klagefristen jf. forvaltningslovens § 29.

Rovviltnemnda region 6 fattet følgende vedtak i sak 28/25 under e-postmøte den 29. juli 2025:

1. Rovviltnemnda viser til de nasjonale målsettingene om tre årlige ynglinger av brunbjørn i region 6. Nemnda viser til at bestanden av brunbjørn nasjonalt er 11,4 ynglinger i 2024, og at rovviltnemnda derfor har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i 2025 for region 6, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 4 og 7.
2. For å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein forårsaket av brunbjørn anser rovviltnemnda at det er behov for en kvote for betinget skadefelling i region 6. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om brunbjørnens bestandsstatus og -utvikling i Midt-Norge.

Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte kvoten for skadefelling på tre dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller for stor samlet belastning. Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

3. Gjenværende kvote for betinget skadefelling av brunbjørn økes med en (1) bjørn.
 1. Gjeldende kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 6 Midt-Norge vil etter vedtaket være på to (2) brunbjørner
4. Rovviltnemnda setter som vilkår at bjørnebinne(r) med unge(r) og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt
5. For binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområdet vil terskelen for skadefellingstillatelse være midlere, ikke høy.
6. Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.

Når kvote etter forskriften § 8 er vedtatt, belastes irregulær avgang av rovvilt i regionen denne kvoten, jf. § 7 siste ledd.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Klagene

Hovedpunktene i klagene gjengis nedenfor, for klagene i sin helhet vises det til vedlegg.

Aktivt rovdyrvern

- Viser til at verken bestandsmålet i region 6 eller nasjonalt bestandsmål er nådd.
- Samlet belastning på bestanden er for høy.
- Feil lovanvendelse og feil saksbehandling.

Foreningen Våre Rovdyr

- Viser til at bestandsmålet i region 6

- At hovedårsaken til dette er at det felles for mange bjørner hvert år
- Samlet belastning på bestanden er for høy
 - Mangelfull vurdering opp mot naturmangfoldlovens § 10 om samlet belastning
- Nemndas oppgave er å bygge opp bjørnebestanden til over det minimumskravet som Stortinget har bestemt
- Siden det er slått fast at forvaltningsområdet som rovviltnemnda har satt av til bjørn i regionen ikke er bra nok, må nemnda akseptere at binner bruker overlappende områder rundt forvaltningsområdet
- Binner i reproduktiv alder er en svært viktig del av bestanden
- Viser til Klima- og miljødepartementets brev datert 19. mai 2023 der KLD skriver at når regionen ikke har nådd bestandsmålet så skal det være en restriktiv felling av binner
- Statsforvalteren i Trøndelag praktiserer ikke en høyere terskel for å felle binner enn for hannbjørner
- Rovviltnemnda uttaler i sitt saksframlegg at skadefelling ikke skal brukes som verktøy for bestandsregulering. Likevel viser utviklingen at det reelt sett er dette som skjer

Sekretariatets vurdering av klagers anførsler

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltnemnda) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har kommet frem opplysninger som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet. Hovedmomentene som anføres i klagen anses som vurdert og redegjort for i saksframlegget til sak 28/25. Etter sekretariatets oppfatning har nemnda fått forelagt det nødvendige kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere om den vedtatte kvoten for betinget skadefelling truer bestandens overlevelse på sikt, og om de rettslige vilkårene for å fastsette kvote er oppfylt.

Klagerne har etter sekretariatets vurdering ikke kommet med ny informasjon knyttet til bestandssituasjonen eller hjemmelsgrunnlaget som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet.

Utsatt iverksettelse av vedtak

Foreningen Våre Rovdyr fikk tilbakemelding om at rovviltnemnda ikke ville gi utsatt iverksettelse av vedtak i brev av 1. august 2025. Det er avgjørende for Statsforvalterens håndtering av akutte skadesituasjoner at man har en gjeldende kvote for betingede skadefelling av bjørn.

Ytterligere saksinformasjon

Klima- og miljødepartementet (KLD) har i sin klageavgjørelse (vedlegg 4) datert 5. august 2025 på rovviltnemndas vedtak datert 14. mai 2025 om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 6 endret vilkår nr. 5 fra «midlere» til «høyere enn lav». I KLD sitt brev «svar på henvendelse fra Foreningen våre rovdyr om skadefelling av bjørn i region 6 datert 8. august 2025 har KLD ytterligere presisert rundt terskel. Vilkår nr. 5 har dermed denne ordlyden:

- 5. For binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområdet vil terskelen for skadefellingstillatelse være høyere enn lav.**

Samme vilkår (vilkår 5) er vedtatt av rovviltnemnda i sak 28/25, at *terskelen for skadefellings-tillatelse være midlere, ikke høy*. KLDs klageavgjørelse vil være førende for Statsforvalterens vurdering av søknader om skadefelling av bjørn der det er kjent forekomst av binne(r). Med bakgrunn i KLDs klageavgjørelse anbefaler derfor sekretariatet at rovviltnemnda endrer vilkår nr. 5 i tråd med klageavgjørelsen.

De konkrete vurderingene som gjøres av terskelen «midlere», eller som nå «høyere enn lav», når søknader om skadefellingstillatelse på bjørn i områder der det er kjent forekomst av binner skal vurderes, gjøres av statsforvalteren i den enkelte sak der skadefelling blir vurdert. Hvis klager ønsker å få vurdert Statsforvalteren i Trøndelag (SFTL) sin terskel for å innvilge søknader om skadefelling av bjørn der det er kjent forekomst av binne(r), må det derfor klages på SFTLs vedtak i den enkelte sak.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også forvaltningsloven § 17. Med bakgrunn i KLDs klageavgjørelse anbefaler sekretariatet at rovviltnemnda endrer vilkår nr. 5 i tråd med klageavgjørelsen. Endring av vilkår nr. 5 i tråd med KLDs klageavgjørelse ansees ikke som å ta klagen til følge.

Sekretariatet kan for øvrig ikke se at det i klagene er kommet fram nye momenter som tilsier at nemnda bør omgjøre sitt vedtak i sak 28/25.

Sekretariatets tilråkning

- *Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen og at klageren har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.*
- *Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om utvidet kvote for skadefelling av bjørn i region 6.*
- *Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet.*
- *Med unntak av endring av vilkår nr. 5 opprettholder rovviltnemnda sitt vedtak i sak 28/25, og klagen oversendes Klima og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.*
- *Klagen tas etter dette ikke til følge.*

Behandling i møte

Sekretariatet informerte om ettersendt klage fra NOAH, denne er datert 19. august 2025 og er mottatt innenfor klagefristen. Rovviltnemnda bekreftet at denne klagen var mottatt, og det var enighet om å legge den til oversendelsen til KLD.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig)

- Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen og at klageren har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.
- Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om utvidet kvote for skadefelling av bjørn i region 6.
- Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet.
- Med unntak av endring av vilkår nr. 5 opprettholder rovviltnemnda sitt vedtak i sak 28/25, og klagen oversendes Klima og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.
- Klagene tas etter dette ikke til følge.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	33/2025	26.08.2025

33/25 Kvote for lisensfelling av ulv 2025 – 2026

Dokumenter i saken

- [Bestandsovervåking av ulv vinteren 2024-2025 rapport 1-2025](#)
- Felles retningslinjer for forvaltning av genetisk verdifulle individer i den skandinaviske ulvepopulasjonen

Lisensfellingsperioden går fra 1. desember til og med 31. mai. Jaktåret avsluttes den 31. mars og jegere som skal delta i lisensfelling etter denne dato må registrere seg som lisensjegere og betale jegeravgift for nytt jaktår. Skyteprøve som er avlagt i jaktåret 2025/2026 vil fremdeles gjelde ved deltakelse i lisensfelling av ulv til og med 31. mai 2026.

Om lisensfelling

Lisensfelling er en skademotivert felling hvor et bestemt antall individer av en viltart kan felles med hjemmel i naturmangfoldloven og rovviltforskriften §10. Lisensfelling skal være hovedvirkemiddel for regulering av rovviltbestandene for å redusere framtidig skade.

Rutiner for saksbehandling og eventuelle klager

Klima- og miljødepartementet (KLD) har i brev datert 16. desember, med presiseringer i brev datert 24. juni 2015 fastsatt instruks om tidsfrister i saker knyttet til rovvilt. Instruksjonen sier at vedtak om kvote for lisensfelling av bl.a. ulv skal fastsettes minimum tre måneder før lisensfelling starter, slik at eventuell klagebehandling skal være ferdig før lisensfellingsperioden starter den 1. desember. Eventuelle klager skal være ferdigbehandlet av førsteinstans (rovviltnemnda) og oversendt departementet senest tre uker før starten på lisensfelling. Med bakgrunn i instruks om tidsfrister betyr dette at et vedtak om eventuell lisenskvote for ulv bør fattes senest 1. september.

Genetisk viktige individer

Sekretariatet viser videre til avtale mellom daværende Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) og Naturvårdsverket i Sverige, datert 1. april 2012. *Felles retningslinjer for forvaltning av genetisk verdifulle individer i den skandinaviske ulvepopulasjonen*. Avtalen sier at forvaltningsmyndighetene skal forsøke å fastslå genetisk status for de individer som vurderes felt, før fellingsvedtak fattes. Dette gjøres gjennom å forsøke, så langt det lar seg gjøre, å samle inn ekskrementer og hår for DNA-analyser. Og videre at ulver som er definert som genetisk verdifulle så langt mulig, skal unntas fra både skadefelling og lisensfelling.

Det er sekretariatets vurdering at rovviltnemnda vanskelig kan overholde fristen om å fatte vedtak om felling tre måneder før lisensfellingsperioden start og samtidig ha oversikt over hvilke individer av ulv vedtaket kan komme til å berøre. Og sekretariatet mener at utfordringene som ligger i en eventuell innvandring av en eller flere genetisk viktige ulver, uansett må løses ved at rovviltnemnda forbeholder seg retten til å kunne endre sitt kvotevedtak dersom det kommer ny kunnskap. Når lisensfellingsperioden varer i 6 måneder tilsier dette uansett at vurderingen av informasjon om innvandring av genetiske viktige individer av ulv til region 6 må løses som en løpende oppgave av rovviltnemnda og Statsforvalteren. Dette kan ikke avklares i forkant av lisensfellingsperioden. Det foreligger per i dag ingen informasjon om at det oppholder seg genetisk viktige ulv i region 6. Sekretariatet vil varsle rovviltnemnda i region 6 umiddelbart, dersom dette endrer seg.

Ulveaktivitet i 2025

I region 6 er det så langt i 2025 ikke dokumentert aktivitet av ulv.

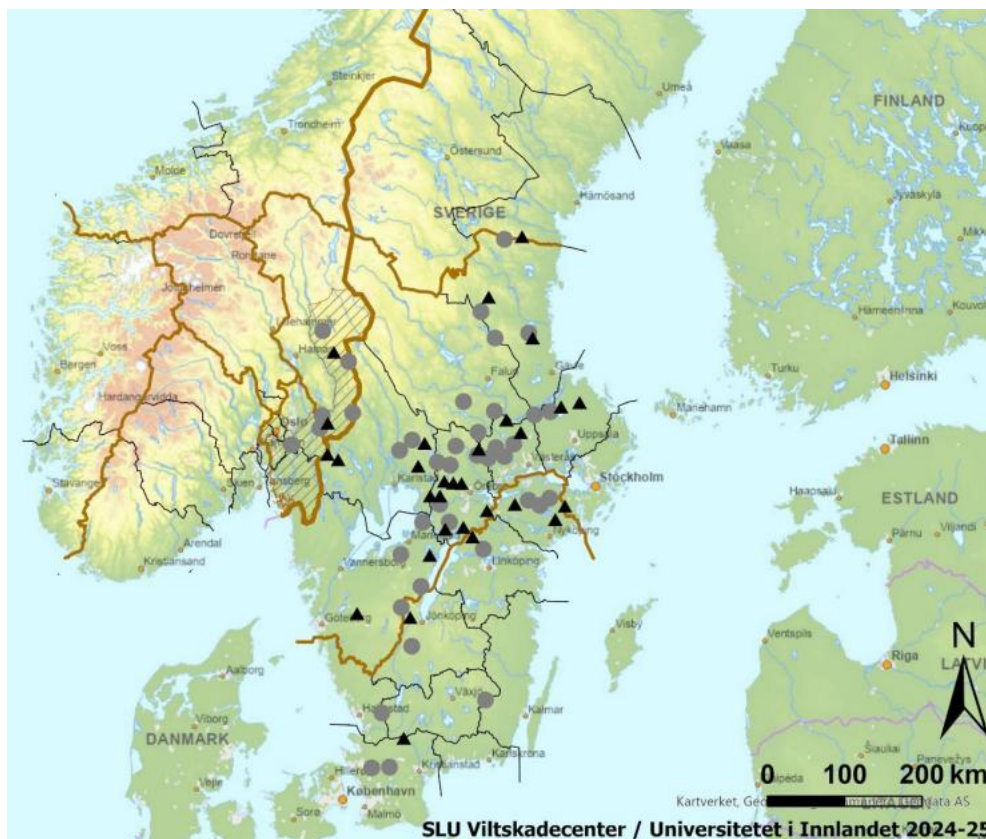
Vurderinger opp mot naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 5 slår bl.a. fast at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Region 6 Midt-Norge har ikke bestandsmål for ulv, slik at et eventuelt uttak av tre individer ikke vil virke negativt på oppnåelse av det regionale bestandsmålet for ulv. Det nasjonale bestandsmålet for ulv skal oppnås i ulvesonen som deles mellom region 4 og 5. De resultatene som foreligger fra vinterens overvåking av ulv viser at bestanden ligger over det nasjonale bestandsmålet på 4 - 6 årlige ulvekull, hvorav minst tre skal være helnorske. Den foreslåtte kvoten på tre ulver i en region som ikke har bestandsmål for ulv er derfor ikke i strid med intensjonene i naturmangfoldlovens § 5.

Norge og Sverige har siden 2014 hatt en felles overvåkningsmetodikk for ulv, og begge landene registrerer overvåkningsdata i Rovbase. Målet med dette er at overvåkingen skal gi sammenlignbare resultater for den svensk-norske ulvestammen, både mellom ulike deler av Skandinavia og mellom år. Det er i tillegg et mål å registrere eventuelle innvandrende ulver, og videre overvåke ulvestammens genetiske status. Bestandskartlegging gjennomføres i hovedsak ved sporing på snø, med påfølgende identifisering ved DNA-analyser av innsamlede ekskrementer, urin og hår. Informasjon fra viltkameraer, radiotelemetri, døde ulver og andre forskningsdata brukes også når slik informasjon er tilgjengelig. Länsstyrelsene i Sverige og Høgskolen i Innlandet, Evenstad i samarbeid med Statens Naturoppsyn (SNO) i Norge er ansvarlige for gjennomføring av feltarbeidet. Perioden for bestandsovervåking er 1. oktober til 31. mars hvert år.

Det følger av naturmangfoldlovens § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Sekretariatet viser til at forslaget baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til siste årlige inventeringsrapport om bestandsovervåkingen av ulv i Skandinavia «[Bestandsovervåking av ulv vinteren 2024-2025](#)». Denne rapporten viser at det er totalt 40 familiegrupper og 30 revirmarkerende par vinteren 2024-2025 i Skandinavia. Ifølge rapporten ble det dokumentert totalt 4,5 ynglinger av ulv i Norge. Tre av disse fant sted i helnorske revir med fullt tilhold innenfor den norske ulvesonen. I tillegg ble tre ynglinger registrert i grenseområder, i felles svensk-norske revir, men også disse hadde tilhold helt innenfor ulvesonen på norsk side. Etter en fordeling av grenserevir (0,5 pr revir til hvert land) har Norge 5 familiegrupper og 2,5 revirmarkerende par, se oversikt i figur 1. Rapporten viser til at det i perioden 1. oktober 2024 –31. mars 2025 er den totale skandinaviske bestanden beregnet til 400 ulv, for samme periode årene 23/24 var det 440 ulv, og for 22/23 var det 510 ulv. Det er dokumentert totalt 50-57 ulver i Norge, hvorav 19 i grenseområdene og 40-47 kun registrert innenfor Norge. Døde ulver i løpet av overvåkingsperioden 1. oktober 2024 til og med 31. mars 2025 trekkes fra disse tallene. Etter 1. oktober 2024 er det registrert 58 døde ulver i Skandinavia, hvorav 51 i Sverige og 7 i Norge. Av de sju ulvene registrert døde i Norge er fem felt under lisensjakt og to illegalt avlivet.

En familiegruppe (ulveflokk) består av minst tre ulver hvorav minst én av dem revirmarkerer regelmessig. Den vanligste sammensetningen av en familiegruppe i Skandinavia er et ulvepar (foreldrepåret) med årvalper, eventuelt også i følge med en eller flere ungdyr fra tidligere kull. Et revirmarkerende par er et ulvepar som ikke har valper eller ikke blir fulgt av tidligere avkom.



Figur 1: Dokumenterte familiegrupper (sirkel) og revirmarkerende par (trekant) i Skandinavia vinteren 2024-2025. Grenser for forvaltningsregioner (tykke linjer) i begge land er vist, og skravert område viser norsk forvaltningsområde for ulv (*norsk ulvesone*). Kilde: Rovdata og Viltskadesenteret Rapport nr. 1 – 2025.

Det er ikke mål om ynglende ulv i noen del av region 6. Enkelt individer, spesielt unge dyr, vil likevel kunne bevege seg langt vekk fra forvaltningsområdet for ulv. Slike omstreifende individer har en viss verdi for å nå det nasjonale målet ettersom de etter å ha streifet rundt en periode kan gå tilbake til ulvesonen og etablere seg der. Streifende ulver inn i region 6 forekommer så godt som årlig, og må forventes også i 2025/2026. Erfaringsmessig kan disse streifindividene dukke opp hvor som helst og når som helst. De svensk-norske retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges. Dette betyr blant annet at myndighetene skal, så langt det lar seg gjøre, fastslå genetisk status for de individer som vurderes felt.

Med bakgrunn i vitenskapelig kunnskap fra Rovdata, nasjonalt overvåkningsprogram, opplysninger om kadaverfunn i www.rovbase.no, St. meld. 21 «Ulv i norsk natur», NIBIO Rapport 2016-63 *Rovviltbestandenes betydning for landbruk og matproduksjon*, siste rapport om bestandsovervåkingen av ulv i Skandinavia 2024-25, samt forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge, Møre og Romsdal og Trøndelag, anser sekretariatet kravet til kunnskapsgrunnlaget som oppfylt, jf. nml. § 8. Av føre-var-prinsippet i nml. § 9 slås det fast at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Føre-var-prinsippet i § 9 tillegges stor vekt der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. Etter sekretariatets vurdering skal ikke føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i denne saken da det foreligger betydelig vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om bestandssituasjonen for ulv, samt at området ligger utenfor forvaltningsområdet for ulv i Norge.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen arten utsettes for, i form av statusrapporter om bestandsutvikling, registrert avgang av ulv, samt annen vitenskapelig informasjon fra forskning på ulv i Skandinavia. Miljøforvaltningen har således god kunnskap om

den samlede belastningen på bestanden av ulv. Med bakgrunn i dette, samt at region 6 ikke har bestandsmål for ulv tillegges nml. § 10 liten vekt ut over at retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges. Med bakgrunn i at lisensfelling i all hovedsak gjennomføres uten bruk av tekniske hjelpemidler som vil kunne være til skade for miljøet anser sekretariatet at nml. §§ 11 og 12 som lite relevant.

Sekretariatet anbefaler at det med bakgrunn kjent kunnskap om forekomst av ulv i region 6, samt tidligere års erfaringer, at det blir fattet vedtak om lisensfelling av ulv i hele region 6 også for jaktåret 2025/2026. Sekretariatet foreslår en kvote på tre ulver da erfaring tilsier at dette er tilstrekkelig kvote innenfor region 6. Eventuelle dyr som felles på skadefelling, går til fradrag fra lisensfellingskvoten. Irregulær avgang av ulv innen regionen etter at eventuell kvote er vedtatt, belastes kvoten, jmfør rovviltforskriften § 7. Kvote for lisensfelling vil være et virkemiddel for å regulere utbredelsen og bidra til å hindre eventuell etablering i områder langt unna områder avsatt for yngling.

Sekretariatets tilrådning

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter Rovviltnemnda i region 6 følgende vedtak om lisensfelling på ulv innenfor region 6 i 2025/2026:

- *Kvoten settes til 3 ulv*
- *Lisensfellingsområdet er hele region 6 Midt-Norge*
- *Lisensfellingsperioden er fra og med 1. desember 2025 til og med 31. mai 2026.*
- *Rovviltnemnda kan til enhver tid endre vedtaket dersom nye opplysninger tilsier det.*

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig)

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter Rovviltnemnda i region 6 følgende vedtak om lisensfelling på ulv innenfor region 6 i 2025/2026:

- Kvoten settes til 3 ulv
- Lisensfellingsområdet er hele region 6 Midt-Norge
- Lisensfellingsperioden er fra og med 1. desember 2025 til og med 31. mai 2026.
- Rovviltnemnda kan til enhver tid endre vedtaket dersom nye opplysninger tilsier det.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	34/2025	26.08.2025

34/25 Omfordeling av kvote lisensfelling jerv etter avgjørelse fra KLD datert 19. august 2025.

Dokumenter i saken

- [Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 6 2025/2026](#)
- Avgjørelse av klager på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i 2025/2026 (vedlegg 7)

Bakgrunn

Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge fattet den 14. mai 2025 vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i regionen. Vedtaket ble påklaget og saken ferdigbehandlet av Klima- og miljødepartementet (KLD) i brev datert 19. august 2025 (vedlegg 7). Departementet skriver følgende i sin konklusjon for region 6:

«I region 6 fjerner departementet startkvoten for områdene innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal som i vedtaket er satt til 1 dyr, slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal. Rovviltnemnda kan imidlertid omfordele kvoten på ett dyr til et annet delområde med startkvote i regionen. Departementet endrer videre antallet hunndyr i startkvoten for forvaltningsområdet i Trøndelag fra 9 til 4 hunndyr».

Rovviltnemnda må derfor omfordele en jerv til et annet delområde som følge av at startkvoten i forvaltningsområdet i Møre- og Romsdal er fjernet.

Klima- og miljødepartementets begrunnelse for region 6 kan leses i sin helhet på side 23-24, der står det blant annet følgende:

«Departementet er enig i vurderingen fra direktoratet om at det er vanskelig å opprettholde en stabil delbestand med tre årlige ynglinger av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal. Gitt denne avgrensningen, bestemt av rovviltnemnda gjennom forvaltningsplanen for regionen, og bestandsstatus, er det vanskelig å se at det er rom for bestandsregulering av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal. Departementet vil derfor be rovviltnemnda i region 6 vurdere om forvaltningsplanen for regionen bør revideres».

Forvaltningsplanen for region 6 er under revidering, og planen ble sendt til Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet for faglig uttalelse i mai 2025. Nemnda skal sammen med sekretariatet arbeide videre med planen, og avventer nå direktoratenes uttalelse.

Sekretariatets tilråkning

En jerv tildeles beiteprioriterte områder i Møre- og Romsdal. Total kvote i beiteprioritertområde i Møre- og Romsdal blir derfor 7 jerv.

Dette er en effektivering av Klima- og miljødepartementets klageavgjørelse, og ikke et enkeltvedtak som kan påklages.

Behandling i møte

- Bente Estil: Viser til setningen: *«Departementet vil derfor be rovviltnemnda i region 6 vurdere om forvaltningsplanen for regionen bør revideres»*. Ønsker at det sendes et brev til KLD på vegne av nemnda hvor det bes om en klargjøring av hva som menes med setningen.
- Geir Stenseth: Uheldig at nemndas vedtak igjen omgjøres av KLD.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig)

En jerv tildeles beiteprioriterte områder i Møre- og Romsdal. Total kvote i beiteprioritertområde i Møre- og Romsdal blir derfor 7 jerv.

Dette er en effektivering av Klima- og miljødepartementets klageavgjørelse, og ikke et enkeltvedtak som kan påklages.

Nemda poengterer at det oppleves uheldig at våre vedtak nok en gang blir overprøvd av departementet.

Nemda ber om at det sendes en henvendelse til departementet hvor det etterspørres en klargjøring hva som konkret menes når de ber nemda vurdere revidering av forvaltningsplanen. Nemda mener at departementet skal være godt kjent med at vi er i sluttfasen av en slik prosess. Planen er nå til faglig vurdering både hos Landsbruksdirektoratet og Miljødirektoratet. Mener departementet at det må startes en helt ny revideringsprosess?

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	35/2025	26.08.2025

35/25 Eventuelt

Roviltnemnda fastsette følgende møtedatoer for høsten 2025:

- Mandag 22. september kl 08:30 - Arbeidsmøte forvaltningsplan og vedtaksmøte – Teams
- Mandag 20. oktober – fysisk på Stjørdal.
- Fredag 5. desember på formiddagen – Teams.